

ЗВЯЗДА

3 ВЕРАСНЯ 2013 г. АЎТОРАК № 164 (27529) Кошт 1800 рублёў

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

Двойчы Герой Савецкага Саюза лётчык-касманавт Пётр Клімук з тых абраных, каму пашчасціла дзейсна неверагоднае... І столькі зрабіць на зямлі!

Катанне на каньках, акрабатыка, дрэсіраваныя папугі, левітацыя. Такім нечаканым спалучэннем абядае здзіўляючая праграма, прэм'ера якой адбудзецца 7 верасня ў Бэлдзяржыцку.

Відэлец быў рэдкасцю на сялянскай кухні... Яшчэ рэдзей сустракалася «пячоўка». Яна выкарыстоўвалася ў святочных абставінах, каб пусціць пыл у вочы.

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

СТАР 4

СТАР 6

Аляксандр ЛУКАШЭНКА:

«У БЕЛАРУСКАЙ ШКОЛЕ НЕАБХОДНА БОЛЬШ ШЫРОКА ЎКАРАНЯЦЬ СУЧАСНЫЯ СРОДКІ НАВУЧАННЯ»

Беларуская сістэма адукацыі захавала лепшы савецкі вопыт і традыцыі і ўзбагаціла іх перадавымі дасягненнямі, педагагічнай навукай і практыкай. Аб гэтым заявіў Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка 31 жніўня ў час наведвання ў Мінску СШ № 51, якая ўпершыню адкрылася ў мікрараёне Лошыца-4, паведамлілі БЕЛТА ў прэс-службе кіраўніка дзяржавы.

Для новага мікрараёна адкрыліся школы велімі дарэчы, палючы ў ім пражывае шмат маладых сем'яў з дзецьмі і іх колькасць пастаянна расце. У новай навучальнай установе ўсё прадугледжана для атрымання якаснай адукацыі на сучасным узроўні і развіцця падростаючага пакалення.

Кіраўнік дзяржавы, вішнучы ўсіх з Кнём ведаў, падкрэсліў, што гэта святы ўсіх пакаленняў — ад малейша, які ўпершыню ідуць у школу, да іх бабў і дзядуляў, якія адпраўляюць унікаў у паход за ведамі.

«Гэта складаны паход, самы цяжкі, напэўна, у жыцці кожнага чалавека, — лічыць Прэзідэнт. — Кожны з нас захоўвае ў сэрцы ўспаміны аб тым дні, калі ўпершыню пераступілі школьны парог. Мы заўсёды будзем удзячны першаму настаўніку, педагогам, разам з якімі спасцігалі асновы навук, маральныя каштоўнасці, жыццёвую мудрасць».

Аляксандр Лукашэнка, звяртаючыся да школьнікаў, педагогаў і бацькоў, адзначыў: «Дзень ведаў мы сустракаем у цудоўнай сучаснай школе ў адным з самых маладых і хутка растуць мікрараёнаў Мінска». Ён падзякаваў будаўніцтвам за добры падарунак да 1 верасня і выказаў надзею, што дзеці беражліва адносяцца да новабудовы, каб яна заўсёды заставалася такой жа прыгожай.

Як адзначыў Прэзідэнт, добра падрыхтавалася да навучальнага года не толькі гэта школа, але і ўсе навучальныя ўстановы Беларусі.

Кіраўнік дзяржавы ў цэлым высока ацаніў узровень беларускай адукацыі і ў сувязі з гэтым падкрэсліў, што ў рэйтынгу нацыянальнага дэбярты па паказчыках у сферы адукацыі Беларусь уваходзіць у лік лідараў сярод амаль 200 дзяржаў планеты.

У Беларусі ў сёлета пачнуць займацца каля 2 млн вучняў і студэнтаў — гэта прыкладна пятая частка насельніцтва краіны. І ад таго, наколькі паспяхова яны будуць асвойваць

веды, залежыць дэбярты дзяржавы, лічыць Аляксандр Лукашэнка. Прэзідэнт упэўнены, што выпускнікі школы XXI стагоддзя павінны валодаць найноўшымі інфармацыйнымі тэхналогіямі, свабодна размаўляць на замежных мовах і не проста памяняць іх у фармулы, а ўмець прымяняць іх у жыцці, на практыцы. Школа павінна забяспечыць кожнаму дзіцяці роўныя ўмовы для жыццёвага стартапу.

Як перакананы кіраўнік дзяржавы, для паспяховага вырашэння гэтых задач неабходна больш шырока ўкараняць сучасныя сродкі навучання. З гэтага навучальнага года ў Мінску пачнуць рэалізоўваць маштабны інавацыйны праект «Электронная школа», дзядучы якому камп'ютарныя тэхналогіі ахопляць практычна ўсе бакі школьнага жыцця. СШ № 51 стане адным з першапходаўцаў у гэтай важнай і цікавай справе.

Аляксандр Лукашэнка таксама акцэнтаваў увагу на тым, што школа павінна быць зонай бяспекі і здароўя. «Галоўнае тут — адказнасць і дысцыпліна дарослых, — упэўнены кіраўнік дзяржавы. — У нашых з вамі сілах засярагаць дзядуць ад няшчасных выпадкаў, адарваць ад камп'ютарных гульніў дзеля заняткаў спортам, зрабіць здаровы лад жыцця сімвалам поспеху і прадметам для пераймання».

Пры гэтым Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што ключавой фігурай ў школе быў і застаецца настаўнік — падзвіжнік, асветнік, энтузіяст, рамантык, самы галоўны паста бацькоў чалавек у жыцці дзіцяці, які запальвае ў яго сэрцы агонь пазнання, творчасці і дэбярты.

Звяртаючыся да педагогаў, Прэзідэнт падкрэсліў, што яны самыя надзвычайныя памочнікі ў рабоце з людзьмі. «Захоўвайце вернасць ідэалам беларускага настаўніцтва, падтрымлівайце яго высокі аўтарытэт у народзе, адчуваючы сваю адказнасць за маральны клімат у грамадстве», — заклікаў кіраўнік дзяржавы.

СТАЛІЦА НАТХНЕННЯ

Быхаў стаў сталіцай XX юбілейнага Дня беларускага пісьменства і адзначыў яго ў выхадны дні з размахам. Хваля святочных мерапрыемстваў літаральна захліснула горад і нікога не пакінула абыякавым.

Берагчы спадчыну

Надзвычай прыгожай і стыльнай атрымалася цырымонія адкрыцця Дня беларускага пісьменства: на галоўную сцэну выйшлі гістарычныя персанажы ў выдатных строях, потым адбылося прадстаўленне ўсіх гарадоў-сталіц беларускага свята, парадаваў канцэрт Магілёўскага аркестра народных інструментаў імя Леніна да Іванова.

СТАР 3

У гонар дня пісьменства ў Быхаве ўсталявалі ўнікальны помнік гісторыка-мемуарнай літаратуры XVI-XVII стагоддзяў — «Барулавіцкі летаніс».

Для супрацоўнікаў РВУ «Выдавецкі дом «Звязда» Аляксей Жабінскага, Юлія Фісюк, Наталлі Макася гэты святочны дзень быў працоўным — яны забяспечвалі дзейнасць экспазіцыі сваёй установы.

Грошы — у прыроду

ЛАНДШАФТ ГЛАБАЛІЗАЦЫІ

Беларусы да слова «глобалізацыя» звыклі даўно. Як-нік перад самым носам Еўрасаюз і не толькі. Дастаткова аднойчы паглядзець альбо проста паслухаць тэлебачанне, каб зразумець: першыя аб'ядноўваюцца ў Еўропе, другія — у Азіі, трэція — у Паўночнай Амерыцы. Палітычнай і эканамічнай глабалізацыі канца-краю няма. Складваецца ўражанне, што яна — рэч наўрад ці празрыстае для няўзброенага вока. «Якая ж ад яе карысць? Што мы з яе маем?» — пытанні не на наш адрас. Зусім іншая справа, калі гутарка ідзе пра глабалізацыю экалагічную. І праект «Балтыйскі ландшафт у Беларусі» — моцны аргумент у гэтым плане. Таму далей чытаем пра яго рэалізацыю, а таксама пра ваду і лес, меліярацыю, але самае галоўнае — пра баброў.

СТАР 5

Фота: Антоніа Кілічэвіч

Надвор'е

ПЕРШЫЯ «ДРЫЖЫКІ»

А ўначы на пятніцу-суботу замаразкі да мінус 2

У аўторак чакаецца воблачнае надвор'е, часам будучы ісці дажджы, месцамі — моцныя, а ў асобных раёнах — навальніцы, паведамляюць спецыялісты Рэспубліканскага гідрометэцэнтара Мініпрыроды Воўга Фядотава.

Вецеер паўночны і даволі моцны, парывамі да 15-20 м/с. Максімальная тэмпература паветра — плюс 10-16 градусаў. Уначы ў сераду паўночна, а ўдзень па паўднёвым усходзе чакаюцца кароткачасовыя дажджы. Вецеер месцамі парывамі да 15-18 м/с. Тэмпература паветра ў ноч на сераду ўсяго 5-12 цяпла, удзень плюс 10-17 градусаў, а ў заходніх рэгіёнах — да плюс 20.

У чацвер непрацяглы дажджы прагназуюцца толькі ў асобных раёнах краіны. Уначы і ранняй туман. Тэмпература паветра ў ноч на чацвер — 4-11 цяпла, удзень будзе плюс 12-19 градусаў, а па паўднёвым захадзе — да 21 цяпла.

Паводле паўрадных разлікаў айчныхных сіноптыкаў, у апошнія дні тыдня тэрыторыя Беларусі трапіць пад уплыў скандынаўскага антыцыклону, таму ў большасці раёнаў ападкаў не будзе, толькі на усходзе краіны невялікія дажджы. Уначы і ранняй — туман. Пахаладае. У ноч на пятніцу і суботу тэмпература паветра знізіцца да плюс 3-10 градусаў, а на глебе магчымы невялікія замаразкі да мінус 2 градусаў. Удзень у гэтыя два дні чакаюцца 14-20 цяпла, а на захадзе краіны — да плюс 23 градусаў. А вось самым цёплым днём тыдня стане нядзеля, калі ўначы чакаецца 5-10, удзень — 15-22 цяпла, а па паўднёвым захадзе Беларусі — да плюс 24 градусаў.

Сяргей КУРКАЧ.

ЦЫТАТА ДНЯ

Наталля КУЧЫНСКАЯ, член Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па адукацыі, культуры і навуцы:

«Калі казаць пра змены, якія, мажыма, наспелі ў апошні час у сістэме адукацыі, то неазагачна срамадаскаць актывна адзуктулася на прапанову дэпутатаў выказаць сваё меркаванне аб праблемных трымаанна адукацыі. Выклікалі бурныя спрэчкі пытанні ўстанаўлення праходнага порога для вучняў пры залічэнні ў 10-ы клас, аб механізм дысцыплінарнага спазнання навучэнца. Акрамя гэтага, спіс мажымых змяненняў у Кодэкс аб адукацыі абзначыла і інжынер кіраўнікоў устаноў адукацыі, выкладчыкаў, выхавальнікаў, бацькоў з усіх рэгіёнаў Беларусі».

Курс замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 03.09.2013 г.

Долар ЗША	8990,00
Еўра	11900,00
Рас. руб.	271,00
Укр. грыўня	1106,42

НАДВОР'Е СЕННЯ

Брэст	+ 15°
Віцебск	+ 15°
Гомель	+ 15°
Гродна	+ 15°
Магілёў	+ 15°
Мінск	+ 13°

У СОНЦА ЁСЦЬ ДВАЙНІК?

Астраномы NASA мяркуюць, што ў Сонца ёсць нябачны двайнік, які складае з ім падобную зорную сістэму, паведамляюць інфармагенцтва.

«Сястра» Сонца атрымала назву «Зорка смерці», або «Не-мязіда». Першыя публікацыі пра яе з'явіліся яшчэ ў 1984 годзе. Як сцвярджаюць астраномы, гэта зорка — карычневы карлік, які знаходзіцца ад Зямлі на 1,5 светлавых гадоў ад намагаюцца, «Не-мязіда» з'яўляецца каля Зямлі кожныя 26 млн гадоў.

Кар. БЕЛТА.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

ЗША ШПІЁНІЛІ ЗА ПРЭЗІДЭНТАМІ БРАЗІЛІІ І МЕКСІКІ?

Агенцтва нацыянальнай бяспекі (АНБ) ЗША адсочвала тэлефонныя званні і электронную перапіску прэзідэнтаў Бразіліі і Мексікі — Дзілмы Русефі і Энрыке Пены Ныета. Пра гэта ў нядзелю ў эфіры бразільскага тэлеканала Globo заявіў амерыканскі журналіст Глен Грынуолд. Ён спастаўся на новую порцыю сакрэтных дакументаў, перададзеных яму экс-супрацоўнікам ЦРУ Эдвардам Сноўдэнам. Гэтыя матэрыялы датаваны чэрвенем 2012 года. Гэта сведчыць аб тым, што сазнанне за прэзідэнтам Мексікі, які прыйшоў да ўлады ў снежні мінулага года, пачалося яшчэ тады, калі ён быў толькі кандыдатам. Міністэрства замежных спраў Мексікі адмовілася каментарыяў даным Грынуолду. У сваю чаргу, у Бразіліі дзеяніні амерыканскіх спецслужбаў выклікалі абурэнне. «Калі даныя пацвердзіцца, гэта будзе недапушчальна, непрымаальна, таму што гэта можна расцэньваць як ідавачны замаха на суверэнітэт нашай краіны», — пракаментаваў сітуацыю міністр юстыцыі краіны Жазэ Эдуарду Кардозу.

ПАВОДКА Ў ХАБАРАЎСКУ НА ПІКУ: УЗРОВЕНЬ ВАДЫ ДАСЯГНУЎ 8 м

Узровень вады ў Амуры ў Хабараўску складае 800 см, паведамляе ГУ МЧС па рэгіёне. За чатыры гадзіны узровень вады ў раці падняўся на 3 сантыметры. Вада лагрозліва падмаецца і ў Камсамольску-на-Амуры, але мясцовыя ўлады вымушаны засяродзіць намаганні на Хабараўску. Гістарычным максімумам для горада да гэтага лета быў узровень вады ў 642 сантыметры, зарэгістраваны ў канцы XIX стагоддзя. Крытычным лічыцца ўзровень Амура да 600 сантыметраў. Па апошніх афіцыйных ацэнках, ад паводкі пацярпелі 102 тыс. чалавек, 11 тыс. жылых дамоў затоплены, а шкода ад бедства можа перавысіць 30 млрд расійскіх рублёў.

ВАГУ ЧАЛАВЕКА ВЫЗНАЧАЕ КОЖНАЯ ХВІЛІНА ФІЗІЧНАЙ АКТЫЎНАСЦІ

Нават самая непрацяглы перыяд інтэнсіўнай фізічнай нарузкі ўплывае на вагу чалавека і зніжаюць рызыку атлусцення, піша The Telegraph. Напрыклад, згодна з афіцыйнымі дырэктывамі брытанскага Міністэрства аховы здароўя, у большасці дарослых людзей павінна быць мінімум 150 хвілін умеранай фізічнай актыўнасці або 75 хвілін інтэнсіўнай нарузкі на працягу тыдня. На практыцы гэта можа вылівацца ў дзядзяхіхвілінны інтэнсіўны тэрніроўкі. Новае даследаванне паказала: працуе нават такая фізічная актыўнасць, як хаджэнне па крамах або ўздым на адзін лесвічны пралёт. Так кожная дадатковая хвіліна, выдаткаваная на інтэнсіўную, але недаўгачасную нарузку, памяншала індэкс масы цела, паказаву эксперымент.

У жанчын індэкс масы цела зніжаўся на 0,7 у пераліку на адну хвіліну фізічнай актыўнасці ў дзень (у выніку вага памяншаецца прыкладна на 500 грамаў). Таксама кожная хвіліна адпавядала пачынальнаму зніжэнню рызыкі атлусцення сярод жанчын і двухпрацэнтнаму — у мужчын.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

НАТА АФІЦЫЙНА АДМОВІЛАСЯ ЎДЗЕЛЬНІЧАЦЬ У ВАЙНЕ СУПРАЦЬ СІРЫІ

У той час як улады Францыі ў прыняцці рашэння па Сірыі ўзлілі пачаў у чаканні крокаў партнёраў, а кіраўніцтва ЗША, пазбавіўшыся добрай долі аднадушца ў пытанні ваеннага ўдару па гэтай краіне, звярнулася па дапамогу да свайго парламента, НАТА афіцыйна абвергла верагоднасць наступлення на Дамаск у рамках альянсу.

«Прымаць рашэнне аб рэакцыі на тое, што адбылося ў Сірыі, — асабістая справа кожнай краіны. У НАТА ідзе абмеркаванне сітуацыі, мы гатовы абараняць Турцыю. Але нейкай іншай ролі альянсу я не бачу», — заявіў генеральны сакратар НАТА Андрэс Фог Расмусэн у панядзелак.

Такім чынам НАТА пераклала адказнасць на лідараў дзяржаў за прыняцце спрэчнага ў многіх адносінах рашэння аб удзеле ў ўдары па блізкаўсходняй краіне, які многія аналітыкі называюць не інакш як «шляхам у нікуды».

ЯКІЯ ЎСПАМІНЫ Ў ВАС ЗАСТАЛІСЯ АД СУСТРЭЧЫ СА ШКОЛАЙ?

Крысціна ШАБАНАВА, менеджар па продажах сувенірнай прадукцыі, г. Мінск:

— Мой «першы раз у першы клас» пачаўся з белых банцікаў, накружмаленага каўнэркі, новых лакаваных пантофлікаў і... разбітых ланек! Я так старалася быць дарослай і сур'ёзнай на першай у жыцці лінейцы, з такім гонарам — усё-такі ўжо школьніца! — несла букет сваёй першай настаўніцы, што не заўважыла барджора і ўпала ў самы ўрачысты момант мерапрыемства. Але я падцігнула беленькі голыфік, абтрысла спаднічку і пайшла дарчыць кветкі самай лепшай настаўніцы пачатковых класаў — Людміле Аляксандраўне Кананю. Вось так памянненне да ведаў у першы школьны дзень дапамагло мне пераадолець боль і расчараванне ад падзення. Балазе, усе наступныя 10 лінеек праходзілі без падобных здарэнняў.

Іван ДАШКОЎ, рамеснік, г. Мінск:

— Першы клас быў пры сядку, у які я хадзіў да гэтага, таму спачатку не асабіста ўсядоміў, што пачалося школьнае навучанне. Цяжка было вытрымаць тыя некалькі ўрокаў, але мне велімі пашчасціла з настаўніцай, Марыяй Іванаўнай. Яна не давала нам сумаваць, заняты праводзіла ў гульнівай форме, рабіла з намі зарадку, калі мы не маглі ўжо ўседець на месцы. Узгадваюцца адзін смешны момант з тых часоў. Вучыўся я на пачатку 1990-х, і новых падручнікаў у краіне яшчэ не было, а старыя ўжо не падыходзілі па змесце. І вось выдалі нам кініжу (наколькі я памятаю, пра дзіяцтва Леніна), але казалі яе не чытаць. Але ўжэ я залез пад коўду і стаў чытаць кароценькія гісторыі. За гэтай «крамольнай» справай мяне заўважыў бацька, і як цяпер памятаю свой страх у чаканні пакарэння за «забароненую» літаратуру...

Вікторыя ПРАХОРЫК, інтэрнэт-партал «Компьютерные вести», г. Мінск:

— На першай лінейцы ў мяне было адчуванне нечага новага і цікавага. Як цяпер памятаю ў чырвоным касцюме ў белую палоску сваю першую настаўніцу Людмілу Васільеўну Пятровіч. Яна стала для мяне не проста настаўніцай, а сапраўдным правадзіром у самастойнае жыццё. Пасля заканчэння школы і пазней, калі я ўжо вучылася ў інстытуце, мы часта сустракаліся з ёй і размаўлялі. Цяпер я пераехала з роднага Салігорска ў Мінск, і мая мама дагэтуль перадае мне прывітанні ад Людмілы Васільеўны. Прайшло ўжо столькі гадоў, мноства вучняў у яе было за гэты час, але яна усё адно памятае мяне і цікавіцца маймі лёсам. Я ўдзячная ёй за чырпенне і разуменне, падтрымку і ў той жа час строгасць. Падрыхтавала Дзіяна СЕРАДЗЬЮК.